

Pensions at a Glance 2009: Retirement-Income Systems in OECD Countries

Summary in Greek

Οι συντάξεις με μια ματιά, έκδοση 2009: Συστήματα συνταξιοδότησης-εισοδήματος στις χώρες του ΟΟΣΑ

Περίληψη στα Ελληνικά

Η κρίση και η πολιτική για τις συντάξεις

Τα επίσημα στοιχεία προκαλούν φόβο. Εξαιτίας της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η αξία των επενδύσεων των ιδιωτικών ταμείων συντάξεων υποχώρησε κατά 23% στη διάρκεια του 2008, ή κατά 5,4 τρισεκ. δολάρια ΗΠΑ στις χώρες του ΟΟΣΑ. Στις χώρες του ΟΟΣΑ, το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει κατά 4,3% το 2009 και η οικονομική ανάπτυξη δεν αναμένεται να επιστρέψει έως το 2011. Η ανεργία αναμένεται να αυξηθεί από 5,6% του εργατικού δυναμικού το 2007 σε 9,9% το 2010. Αυτό που ξεκίνησε ως χρηματοπιστωτική κρίση έχει πλέον μεταβληθεί σε οικονομική και κοινωνική κρίση.

Τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα αντιμετωπίζουν τα πιο άμεσα και ορατά προβλήματα από την υποχώρηση των τιμών των μετοχών και των ακινήτων. Ο αντίκτυπος είναι προφανώς μεγαλύτερος σε χώρες όπου τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα διαδραματίζουν ήδη σημαντικό ρόλο στην παροχή εισοδήματος για την τρίτη ηλικία, όπως στην Αυστραλία, τις Κάτω Χώρες και τις ΗΠΑ. Ωστόσο καμία χώρα και κανένα

συνταξιοδοτικό σύστημα δεν μένει ανεπηρέαστο από την κρίση. Τα δημόσια συνταξιοδοτικά συστήματα θα αντιμετωπίσουν και αυτά χρηματοπιστωτικά προβλήματα καθώς τα έσοδα από εισφορές μειώνονται και οι δαπάνες για παροχές αυξάνονται εξαιτίας της αύξησης της ανεργίας και της μείωσης των αποδοχών.

Πολλοί άνθρωποι έχασαν ένα σημαντικό μέρος των συνταξιοδοτικών αποταμιεύσεών τους σε συνταξιοδοτικά προγράμματα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία. Η κατάσταση είναι ιδιαίτερα δυσμενής για τους πιο ηλικιωμένους εργαζόμενους. Όχι μόνο είναι δυσκολότερο για αυτούς να βρουν νέα εργασία σε περίπτωση που βρεθούν άνεργοι, αλλά έχουν και λίγο χρόνο να περιμένουν προκειμένου οι αποταμιεύσεις τους να ανακτήσουν την αξία τους προτού συνταξιοδοτηθούν. Κατά μέσο όρο, τα έσοδα από την αποταμίευση, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών συνταξιοδοτικών συστημάτων, αποτελούν το ένα τέταρτο των εσόδων των συνταξιοδοτούμενων στις χώρες του ΟΟΣΑ. Σε επτά από αυτές, αποτελούν πάνω από το 40%.

Αραγε αυτές οι απώλειες θα προκαλέσουν φτώχεια στους συνταξιοδοτούμενους; Πολλές χώρες του ΟΟΣΑ διαθέτουν προγράμματα που ενεργούν ως «αυτόματοι σταθεροποιητές», μετριάζοντας τον αντίκτυπο των απωλειών της αξίας των επενδύσεων στα συνολικά εισοδήματα από τις συντάξεις. Οι παροχές που βασίζονται στον έλεγχο των μέσων διαβίωσης του δικαιούχου για παράδειγμα, θα προστατεύσουν τους ανθρώπους οι συντάξεις των οποίων θα υποχωρήσουν κάτω από το κρίσιμο όριο. Αλλά σε ορισμένες χώρες, οι δικλείδες ασφαλείας για την τρίτη ηλικία είτε είναι είτε θα καταστούν ανεπαρκείς σε εποχές που υποχωρούν τα έσοδα από την ιδιωτική αποταμίευση.

Η βραχυπρόθεσμη πολιτική πίεση που ασκείται στις κυβερνήσεις για να παράσχουν άμεση ανακούφιση είναι τεράστια. Ένας σαφής κίνδυνος που διαφαίνεται σήμερα είναι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής να μπουν στον πειρασμό να μειώσουν τον αριθμό των ηλικιωμένων ανέργων εντάσσοντάς τους σε προγράμματα παροχών μακροχρόνιας ασθένειας ή αναπηρίας ή ανοίγοντας ξανά τα προγράμματα πρόωρης συνταξιοδότησης. Ωστόσο, η εμπειρία του παρελθόντος υποδεικνύει ότι τα μέτρα που σχεδιάζονται με βραχυπρόθεσμο ορίζοντα τείνουν να παραμένουν για καιρό επιβάλλοντας βαρύ κόστος στα δημόσια οικονομικά και στην οικονομία. Εξάλλου τα μέτρα αυτά θα πρέπει να αποφεύγονται επειδή αποκλίνουν από την ανάγκη αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης ενόψει της γήρανσης του πληθυσμού.

Η κρίση υπογράμμισε τη συνεχιζόμενη ανάγκη μεταρρυθμίσεων τόσο στα δημόσια όσο και στα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα. Μεταξύ των προτεραιοτήτων της μεταρρύθμισης είναι η επανεξέταση των δημόσιων προγραμμάτων προκειμένου να διασφαλιστεί ότι παρέχουν

επαρκή προστασία ενάντια στη φτώχεια, τόσο σήμερα όσο και μελλοντικά. Οι μηχανισμοί αυτόματης αναπροσαρμογής των συντάξεων που έχουν εισαχθεί από πολλές χώρες προκειμένου να συνδέσουν τις συντάξεις με το προσδόκιμο ζωής καθώς και τα οικονομικά των προγραμμάτων, ίσως πρέπει να επανεξεταστούν επίσης. Η εφαρμογή των κανόνων στη σημερινή περίοδο οικονομικής ύφεσης θα σήμαινε συχνά περικοπή των παροχών, και σε πολλές περιπτώσεις μάλιστα ακόμη και σε ονομαστικούς όρους. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να εξετάσουν προσεκτικά κατά πόσον οι κανόνες θα πρέπει να εφαρμοστούν σήμερα, να αναβληθούν προσωρινά έως ότου ξεκινήσει η οικονομική ανάκαμψη, ή να εφαρμοστούν επιλεκτικά απαλλάσσοντας τους πιο ευπαθείς συνταξιοδοτούμενους.

Η εμπιστοσύνη στα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα βρίσκεται σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο. Ορισμένοι υποστηρίζουν την απομάκρυνση από τα διαφοροποιημένα συνταξιοδοτικά συστήματα και την επιστροφή στα αποκλειστικά δημόσια διανεμητικού τύπου συστήματα. Στη Σλοβακική Δημοκρατία, για παράδειγμα, οι εργαζόμενοι που καλύπτονταν από τα νέα προγράμματα καθορισμένης εισφοράς μπόρεσαν να επιστρέψουν στο δημόσιο σύστημα. Αλλά η απόσυρση μεταρρυθμίσεων που εισήχθησαν με πολύ κόπο δεν είναι ο σωστός δρόμος. Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση μετατόπισε το κέντρο της προσοχής από τις δημογραφικές προκλήσεις. Αυτές ωστόσο δεν εξαφανίστηκαν και η αντιμετώπισή τους παραμένει επείγουσα.

Για να αποτραπούν αυτές οι ανατροπές, είναι ζωτικής σημασίας να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη των ανθρώπων στα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα. Και πάλι, η κρίση κατέστησε με οδυνηρό τρόπο εμφανή την ανάγκη αλλαγών στον τρόπο που λειτουργούν τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά προγράμματα. Οι αλλαγές αυτές περιλαμβάνουν τη βελτίωση του ρυθμιστικού πλαισίου, την πιο αποτελεσματική διοίκηση, την σαφέστερη πληροφόρηση σχετικά με τους κινδύνους και τα πλεονεκτήματα των διαφόρων επιλογών και το αυτόματο πέρασμα σε λιγότερο επικίνδυνες επενδύσεις καθώς οι άνθρωποι πλησιάζουν την ηλικία συνταξιοδότησης. Εάν οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής δεν κατορθώσουν να πείσουν για τη σκοπιμότητα των διαφοροποιημένων συστημάτων συνταξιοδότησης-εισοδήματος που θα συνδυάζουν ιδιωτικά και δημόσια στοιχεία, διανεμητικού και κεφαλαιοποιητικού τύπου στοιχεία καθώς και ατομικά με συλλογικά στοιχεία, θα βρεθούν και πάλι στο σημείο μηδέν σχετικά με τις προσπάθειές τους να διατηρήσουν την ευμάρεια σε κοινωνίες με πληθυσμό που γηράσκει.

ΟΟΣΑ Οι Συντάξεις με μια Ματιά 2009: ένας οδηγός

Η χρηματοπιστωτική κρίση και η βαθειά οικονομική κρίση που προκάλεσε η πρώτη κυριαρχούν στις ειδήσεις εδώ και πάνω από ένα χρόνο. Το πρώτο ειδικό κεφάλαιο της Ενότητας I της έκδοσης του 2009 του οδηγού *Οι Συντάξεις με μια Ματιά* εξετάζει τις συνέπειες της κρίσης στα συστήματα συνταξιοδότησης-εισοδήματος. Το ειδικό κεφάλαιο εξετάζει ποια άτομα (ιδίως οι διάφορες ηλικιακές ομάδες), σε ποιους τύπους συνταξιοδοτικών συστημάτων και σε ποιες χώρες πλήττονται περισσότερο από την κρίση.

Εξετάζονται και αξιολογούνται οι ενέργειες που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί από τις κυβερνήσεις για το μετριασμό του αντίκτυπου της κρίσης. Το κεφάλαιο αυτό δείχνει ότι τα συνταξιοδοτικά συστήματα επηρεάστηκαν κυρίως με δύο τρόπους από τα πακέτα οικονομικών κινήτρων που υιοθέτησαν πολλές κυβερνήσεις: αυξημένες πληρωμές σε πιο ηλικιωμένους ανθρώπους και χρήση αποθεματικών των δημόσιων συνταξιοδοτικών συστημάτων για τη χρηματοδότηση του μετριασμού της κρίσης. Αξιολογούνται επίσης και άλλες απαντήσεις για την πολιτική για τις συντάξεις, οι οποίες καλύπτουν την αγορά εργασίας, τις δημόσιες δικλείδες ασφαλείας, το ρυθμιστικό πλαίσιο των ιδιωτικών ταμείων συντάξεων και τις επενδυτικές επιλογές.

Στο δεύτερο ειδικό κεφάλαιο της Ενότητας I εξετάζονται τα εισοδήματα και η φτώχεια των πιο ηλικιωμένων ανθρώπων σήμερα. Στα μέσα της δεκαετίας του 2000, το καθαρό εισόδημα των ανθρώπων άνω των 65 ετών είχε διαμορφωθεί σε 82% του μέσου εισοδήματος του συνολικού πληθυσμού στις χώρες του ΟΟΣΑ (λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές στο μέγεθος των νοικοκυριών). Υπάρχει ωστόσο μια μεγάλη διαφορά μεταξύ των χωρών. Επίσης, η φτώχεια στην τρίτη ηλικία είναι σχεδόν ανύπαρκτη σε ορισμένες χώρες, αλλά σε άλλες όπως π.χ. στην Κορέα, πάνω από το 40% των ανθρώπων τρίτης ηλικίας ζουν σε εισοδηματική φτώχεια. Τα μέσα ποσοστά φτώχειας των ηλικιωμένων στις χώρες του ΟΟΣΑ ανέρχονται σε 13,2%, έναντι 10,6% για το σύνολο του πληθυσμού. Στο κεφάλαιο αυτό εξετάζεται επίσης η πιθανή μελλοντική εξέλιξη των εισοδημάτων και της φτώχειας των ηλικιωμένων εξαιτίας της μεταρρύθμισης των συνταξιοδοτικών συστημάτων και των κοινωνικών και οικονομικών μεταβολών.

Οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων αποτελούν αντικείμενο του τρίτου ειδικού κεφαλαίου της Ενότητας I. Το κεφάλαιο αυτό επικαιροποιεί την ανάλυση της προηγούμενης έκδοσης *Οι Συντάξεις με μια Ματιά*, και δείχνει ότι οι χώρες του ΟΟΣΑ συνέχισαν να μεταρρυθμίζουν τα συνταξιοδοτικά τους συστήματα το διάστημα από το 2004 και μετά. Πράγματι, μόνο σε πέντε χώρες παρατηρήθηκαν λίγες ή και καθόλου αλλαγές. Αυτές οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις

ομαδοποιούνται με βάση τους βασικούς στόχους του συστήματος συντάξεων: κάλυψη των εργαζομένων, καταλληλότητα των παροχών συνταξιοδότησης, χρηματοοικονομική βιωσιμότητα, οικονομική αποδοτικότητα (ελαχιστοποίηση των στρεβλώσεων στην προσφορά εργασίας και στα κίνητρα αποταμίευσης), διοικητική αποδοτικότητα και ασφάλεια του εισοδήματος συνταξιοδότησης ενόψει των διαφόρων κινδύνων και αστάθμητων παραγόντων.

Η αξιολόγηση των μεταρρυθμίσεων δείχνει ότι η περίοδος 2004-08 ήταν μια περίοδος εξέλιξης και όχι επανάστασης. Δεν υπήρξε καμία μεγάλου εύρους συστημική μεταρρύθμιση όπως εκείνες που πραγματοποιήθηκαν τη δεκαετία πριν το 2004. Σε ορισμένες χώρες, όπως η Αυστρία, η Ιρλανδία, η Νορβηγία και οι ΗΠΑ, η διαδικασία των μεταρρυθμίσεων έχει διακοπεί. Σε άλλες χώρες η διαδικασία των μεταρρυθμίσεων έχει επιβραδυνθεί ή και αναστραφεί. Για παράδειγμα, οι νομοθετημένες αλλαγές του συνταξιοδοτικού συστήματος στην Ιταλία καθυστέρησαν. Στη Σλοβακική Δημοκρατία, οι εργαζόμενοι που καλύπτονταν από τα νέα προγράμματα καθορισμένης εισφοράς μπόρεσαν να επιστρέψουν στο δημόσιο σύστημα και σε άλλες χώρες η απόσυρση παρεμφερών μεταρρυθμίσεων βρίσκεται υπό συζήτηση. Η κρίση μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω αλλαγές που δεν συμβαδίζουν με τη μακροχρόνια στρατηγική που απαιτείται για μια βιώσιμη πολιτική για τις συντάξεις.

Το τελευταίο ειδικό κεφάλαιο της Ενότητας I, το οποίο επικαιροποιεί και επεκτείνει την εργασία της προηγούμενης έκδοσης *Οι Συντάξεις με μια Ματιά*, εξετάζει την κάλυψη των ιδιωτικών συντάξεων. Επικεντρώνεται σε χώρες όπου οι δημόσιες συντάξεις είναι χαμηλές και έτσι τα άτομα φέρουν βαρύτερη ευθύνη για να μεριμνήσουν για τα γεράματά τους. Και πάλι, η χρηματοπιστωτική κρίση προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία, ιδίως εάν υποσκάπτει την εμπιστοσύνη των ανθρώπων στα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα. Εντούτοις, η ύπαρξη δημοσιονομικών περιορισμών σημαίνει ότι τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα πρέπει να παραμείνουν ένα μέρος της εξίσωσης που αφορά τη μέριμνα για την τρίτη ηλικία. Αξιολογούνται επίσης οι πολιτικές που διασφαλίζουν ότι οι άνθρωποι αποταμιεύουν για τη σύνταξή τους, συμπεριλαμβανομένης της αυτόματης εγγραφής και των φορολογικών κινήτρων.

Στην Ενότητα II της παρούσας έκθεσης παρουσιάζεται μια σειρά δεικτών για τις συντάξεις. Οι πρώτοι εννέα δείκτες εξετάζουν τα μεμονωμένα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, με βάση τα υποδείγματα συντάξεων του ΟΟΣΑ. Οι τιμές των παραμέτρων αντανακλούν την κατάσταση του 2006. Οι υπολογισμοί έχουν σχεδιαστεί για να εμφανίζουν τα μελλοντικά δικαιώματα των εργαζομένων που μπήκαν στην αγορά εργασίας το 2006 και θα υπάγονται στους ίδιους κανόνες σε όλη τη διάρκεια του εργασιακού τους βίου. Για τους εργαζόμενους με μέσες αποδοχές,

το μικτό ποσοστό αναπλήρωσης – παροχές συνταξιοδότησης σε σχέση με τα εισοδήματα από την εργασία – ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 59% στις 30 χώρες του ΟΟΣΑ. Το ποσοστό κυμαίνεται από 31% στο Ηνωμένο Βασίλειο και 34% στην Ιρλανδία και την Ιαπωνία έως 96% στην Ελλάδα. Στην έκδοση του 2009 έχει προστεθεί ένας νέος δείκτης που παρουσιάζει τα ποσοστά αναπλήρωσης συμπεριλαμβανομένων των συνήθων οικιοθελών ιδιωτικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων.

Πολλές χώρες παρέχουν ελαφρύνσεις στο φόρο εισοδήματος των πιο ηλικιωμένων και οι περισσότεροι συνταξιούχοι δεν καταβάλλουν εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Έτσι, για τους εργαζόμενους με μεσαία εισοδήματα, το μέσο καθαρό ποσοστό αναπλήρωσης (λαμβάνοντας υπόψη τη φορολογία και τις εισφορές) ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 70%. Τα ποσοστά αναπλήρωσης παρουσιάζονται ξεχωριστά για τους άνδρες και τις γυναίκες και με βάση διάφορες κατηγορίες εισοδημάτων.

Το σημαντικό στοιχείο από την άποψη των δημόσιων δαπανών δεν είναι μόνο το ποσοστό αναπλήρωσης κατά τη συνταξιοδότηση αλλά και η συνολική συνταξιοδοτική υπόσχεση. Αυτή μετράται από τους δείκτες της συνταξιοδοτικής περιουσίας, οι οποίοι παρουσιάζουν την αξία διάρκειας ζωής των παροχών λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές στην ηλικία συνταξιοδότησης, το προσδόκιμο ζωής και την τιμαριθμική αναπροσαρμογή των καταβαλλόμενων συντάξεων. Κατά μέσο όρο, οι άνδρες στο Λουξεμβούργο θα λάβουν περίπου 825.000 δολάρια ΗΠΑ ως σύνταξη στη διάρκεια της ζωής τους και οι γυναίκες, περίπου 1 εκατ. δολάρια ΗΠΑ. Το Λουξεμβούργο μπορεί να αποτελεί ένα ακραίο παράδειγμα αλλά η μέση αξία της προσόδου εφόρου ζωής ανέρχεται σε 400.000 δολάρια ΗΠΑ για τους άνδρες και 475.000 δολάρια ΗΠΑ για τις γυναίκες στις χώρες του ΟΟΣΑ.

Ένα δεύτερο σύνολο τεσσάρων δεικτών που παρουσιάζονται για πρώτη φορά στην έκδοση του 2009 του οδηγού *Οι Συντάξεις με μια Ματιά*, εξετάζει ένα ευρύτερο φάσμα στοιχείων των συστημάτων συνταξιοδότησης-εισοδήματος. Παρουσιάζει πληροφορίες για τις εισφορές και για τη διαχρονική εξέλιξη των ποσοστών συνταξιοδοτικών εισφορών. Πράγματι, τα ποσοστά εισφορών υπήρξαν ιδιαίτερα σταθερά δεδομένων των δημογραφικών πιέσεων στα συνταξιοδοτικά συστήματα, και αυξήθηκαν από 20% κατά μέσο όρο το 1994 σε 21% το 2007. Ωστόσο, οι πιέσεις αυτές είναι εμφανείς εάν εξετάσει κανείς τις δημόσιες δαπάνες για τις συντάξεις, οι οποίες αυξήθηκαν 17% ταχύτερα από ό,τι το εθνικό εισόδημα μεταξύ 1990 και 2005, και διαμορφώθηκαν από 6,2% σε 7,2% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος. Ο δείκτης για τις συνταξιοδοτικές δαπάνες περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με τα υποχρεωτικά ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα και τις παροχές σε είδος, όπως τα στεγαστικά επιδόματα και οι επιδοτήσεις. Δύο δείκτες για τα συστήματα συνταξιοδότησης-εισοδήματος αφορούν τις ιδιωτικές συντάξεις και παρουσιάζουν στοιχεία σχετικά με τα

οικιοθελή ιδιωτικά συνταξιοδοτικά συστήματα και την αξία των περιουσιακών στοιχείων των ταμείων συντάξεων. Η κάλυψη από ιδιωτικές συντάξεις είναι σχεδόν μηδενική σε περίπου ένα τρίτο των χωρών του ΟΟΣΑ, αλλά σε επτά από αυτές, τουλάχιστον το 45% του εργατικού δυναμικού συμμετέχει σε κάποιο οικιοθελές ιδιωτικό συνταξιοδοτικό πρόγραμμα ενώ σε 11 χώρες τα ιδιωτικά συνταξιοδοτικά προγράμματα είναι υποχρεωτικά. Πριν το ξέσπασμα της κρίσης, η αξία των περιουσιακών στοιχείων των ταμείων συντάξεων ισοδυναμούσε με το 75% του εθνικού εισοδήματος του συνόλου των χωρών του ΟΟΣΑ.

Το τελευταίο σύνολο τεσσάρων δεικτών παρουσιάζει το πλαίσιο και το περιβάλλον στο οποίο λειτουργούν τα συνταξιοδοτικά συστήματα. Οι τρεις από αυτούς είναι δημογραφικοί: προσδόκιμο ζωής, γονιμότητα και λόγος δημογραφικής εξάρτησης (ο αριθμός των συνταξιούχων ανά άτομο σε ηλικία εργασίας). Οι δείκτες αυτοί υποδεικνύουν ότι σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ παρατηρείται γήρανση του πληθυσμού αλλά με διαφορετικούς ρυθμούς. Η Κορέα αναμένεται να περάσει από τη θέση της τρίτης χώρας με το νεότερο πληθυσμό μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ στη θέση της δεύτερης χώρας με το γηραιότερο πληθυσμό το 2050 (μετά την Ιαπωνία). Άλλες, όπως η Γαλλία, οι Κάτω Χώρες, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, είναι ήδη δημογραφικά γερασμένες και έτσι ο πληθυσμός τους δεν θα γεράσει με ταχείς ρυθμούς τις επόμενες δεκαετίες. Τα στοιχεία για τις μέσες αποδοχές στα οποία στηρίζονται αρκετοί από τους υπόλοιπους δείκτες, βρίσκονται επίσης εδώ.

Τέλος, τα προφίλ των χωρών στην Ενότητα III του οδηγού *Οι Συντάξεις με μια Ματιά 2009* παρουσιάζουν κάποιους βασικούς δείκτες για τα εθνικά συστήματα συντάξεων και παραθέτουν με συνάφεια τις παραμέτρους και τους κανόνες καθώς και τα κύρια αποτελέσματα σχετικά με τα ατομικά συνταξιοδοτικά δικαιώματα: ποσοστά αναπλήρωσης και συνταξιοδοτική περιουσία. Στην αρχή της Ενότητας III βρίσκεται ένας εύχρηστος ανακεφαλαιωτικός πίνακας των βασικών παραμέτρων και κανόνων και για τις 30 χώρες του ΟΟΣΑ.

© OECD 2009

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περίληψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop/

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights/

